

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4605/2021
17.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић, др Илије Зиндовића, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у правној ствари тужилаца АА из ... и ББ из ..., које заступа пуномоћник Ђура Угљешин, адвокат из ..., против тужене ВВ из ..., коју заступа пуномоћник Ђорђе Бокшан, адвокат из ..., ради поништаја писменог завештања, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2058/20 од 15.04.2021. године, у седници одржаној 17.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2058/20 од 15.04.2021. године, као изузетно дозвољеној.

УСВАЈА СЕ ревизија тужилаца.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 2058/20 од 15.04.2021. године и пресуда Основног суда у Панчеву П 1428/18 од 02.12.2019. године, тако што се **УСВАЈА** тужбени захтев тужилаца и утврђује да је писмено завештање пред сведоцима које је завешталац сада покојна ГГ из ... сачинила 27.06.2015. године, ништава и да не производи правно дејство, те да се заоставштина сада пок. ГГ умрле дана 11.01.2016. године расправи по закону.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцима на име накнаде трошкова целокупног поступка исплати износ од 110.623,00 динара у року од 15 дана од пријема писменог отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П 1428/18 од 02.12.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се утврди да је писмено завештање пред сведоцима које је завешталац сада покојна ГГ из ... сачинила 27.06.2015. године, ништава и да не производи правно дејство, те да се заоставштина сада пок. ГГ умрле дана 11.01.2016. године расправи по закону, као и да се обавезе тужена да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка са законском

затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, обавезани су тужиоци да туженој накнаде трошкове парничног поступка у износу од 135.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2058/20 од 15.04.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужилаца и потврђена пресуда Основног суда у Панчеву П 1428/18 од 02.12.2019. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужилаца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужиоци су благовремено изјавили ревизију са позивом на одредбу члана 404. ЗПП.

Одлучујући о дозвољености ревизије Врховни касациони суд је нашао да су испуњени услови из члана 404. ЗПП да се дозволи одлучивање о ревизији тужилаца ради уједначавања судске праксе.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 18/20), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужилаца основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, сада покојна ГГ, која је преминула дана 11.01.2016. године, оставила је писмено завештање пред сведоцима дана 27.06.2015. године, којим завештањем је своју имовину која је описана у завештању завештала ВВ, овде туженој. У завештању је наведено да је то њено завештање (тестамент) њена последња воља и наређује да тако буде, да изјављује пред сведоцима да је то акт њене последње воље, да је текст завештања у целости прочитала, те да је пред сведоцима својеручно признала и потписала за свој. У својству сведока завештања, потписали су се ДД и ЂЂ. Даље је утврђено је да када је ДД, потписани сведок потписала предметно завештање, није био присутан истовремено и другопотписани завештајни сведок предметног завештања јер је ЂЂ другопотписаном завештајном сведоку тужена дала да потпише завештање после смрти завештаоца ГГ, што је исти и учинио из чега произлази да ДД и ЂЂ као завештајни сведоци нису истовремено потписали завештање. Даље је утврђено да је пок. ГГ рођена ГГ1 дана 22.10.1937. године од оца ЕЕ и мајке ЖЖ, са пребивалиштем у ..., улица ... број ... . Тужилац АА рођен је ... године од оца ЗЗ рођеног ... године и мајке ИИ. Отац ЈЈ био је ЕЕ, а мајка ЖЖ. Тужилац ББ рођен је ... године у ... од оца КК рођен. године у ... и мајке ЛЛ рођене ЛЛ1. Тужилац АА рођен је од оца ЗЗ који је био брат КК1 и оставиље ГГ1. Међутим, како се према одређеним документима, као презиме ЕЕ1 помиње презиме 2, затим 3, а на одређеним местима 1, првостепени суд налази да тужиоци нису са сигурношћу потврдили квалитет сродничког односа, тј. чињеницу да су исти законски наследници покојне ГГ. При томе, суд је имао у виду и решење о наслеђивању Општинског суда у Панчеву Ов 321/75 од 25.05.1975. године из ког проистиче да је АА син ЈЈ, а не и да је ЈЈ идентично лице са ЗЗ односно ЗЗ1. Како је

терет доказивања сродничког односа био на тужиоцима, тј. да су наследници покојне ГГ, а да то нису доказали, то је суд тужбени захтев тужилаца одбио као неоснован.

Другостепени суд је потврдио првостепену пресуду али налази да разлози које је дао првостепени суд нису прихватљиви. При томе, другостепени суд закључује да изведени докази у току првостепеног поступка несумњиво указују да тужиоци јесу доказали да су братанци сада покојног завештаоца ГГ. Ово из разлога што сада покојни ЕЕ је имао троје деце сина ЗЗ (ЗЗЗ), сина КК и ћерку ГГ. Тужилац АА је син покојног ЗЗ (ЗЗЗ), тужилац ББ је син покојног КК. То што је у изводима из матичних књига име ЗЗЗ односно ЗЗ, помињу презимена 1, 2, 3 не може бити од утицаја да сада покојна ГГ није тетка тужиоцима, јер у свом страначком исказу тужилац АА наводи да је покојна ГГ била његова тетка по оцу, рођена сестра његовог оца, да је он слабо обилазио ту тетку док је тужилац ББ у свом страначком исказу навео да је тетку обилазио свакодневно, неки пут и два три пута дневно. Тужена је у свом страначком исказу навела да је јако добро живела са покојном ГГ, да су се дружиле, а да братанац АА, овде тужилац, никада није долазио, а ББ такође братанац је долазио и цепао дрва, али да се она задњих десет година искључиво бринула о покојној ГГ. Сходно томе, другостепени суд је закључио да су тужиоци доказали континуитет сродства, тј. да је са сигурношћу утврђен квалитет сродничког односа, те да су тужиоци доказали да су законски наследници завештаоца.

Међутим, у погледу основаности постављеног тужбеног захтева, другостепени суд налази да је тужбени захтев неоснован из разлога што су тужиоци у захтеву тражили да се утврди да је завештање пред сведоцима ништаво јер га је завештајни сведок ЋЋ потписао тек након смрти завештаоца. Тужиоци нису истицали да је то разлог за апсолутну ништавост завештања, већ су током целог поступка остали при тужби а наведени разлози из тужбе указују да је завештање рушљиво. С обзиром да се тужбеним захтевом тражи да се утврди да је завештање ништаво, то суд нема овлашћења да на основу таквог чињеничног стања утврди ништавост. Суд по службеној дужности пази на ништавост али та обавеза се односи на то да суд може ценити пуноважност правног посла као претходно питање, када странка захтева извршење неке обавезе из апсолутно ништавог правног посла али не може из законом прописаних разлога за рушљивост утврдити ништавост. У ситуацији када се утврди рушљивост одређеног завештања због непостојања законских услова за његово сачињење, правилно постављеним тужбеним захтевом се може тражити поништај завештања, што током поступка тужиоци нису учинили. Чињенице на којима су тужиоци засновали свој захтев односи се на апсолутну ништавост (најпре су истицали да пок. ГГ није потписала завештање, што у току поступка нису доказали јер су одустали од графолошког вештачења). Како тужиоци нису истакли разлог за рушљивост завештања, то је закључено да је првостепени суд правилно поступио када је тужбени захтев оценио као неоснован.

По оцени Врховног касационог суда, овакво становиште нижестепених судова не може се прихватити као правилно.

Наиме, према члану 85. Закона о наслеђивању предвиђено је да завешталац који зна да чита и пише може завештање сачинити тако што ће пред два сведока изјавити да је већ

сачињено писмено прочитао, да је то његова последња воља и потом се на писмену својеручно потписао. Према ставу 2. истог члана прописано је да се сведоци истовремено потписују на самом завештању, а пожељно је да се назначи њихово својство сведока. У конкретном случају други сведок ЋЋ није потписао спорно завештање већ га је потписао тек након смрти покојне ГГ. Даље према члану 168. Закона о наслеђивању предвиђено је да је рушљиво завештање које није сачињено у облику и под условима утврђеним законом. На рушљивост завештања суд не пази по службеној дужности. Према члану 165. Закона о наслеђивању прописано је да поништај завештања због рушљивости може захтевати само лице које за то има правни интерес. Предметно завештање није сачињено у одговарајућем облику, а према члану 168. ЗОН рушљиво је завештање које није сачињено у облику и под условима одређеним законом. Међутим, Закон о наслеђивању познаје и институт ништавости завештања. Према члану 155. ЗОН предвиђено је да је завештање ништаво ако је његова садржина противна принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима. Закон о наслеђивању је везано за завештање пред сведоцима предвидео посебну форму. Та форма није испоштована и стога се може оправдано закључити да су на тај начин повређене норме јавног поретка. У таквом случају може се тражити и утврђивање ништавости назначеног завештања због недостатка облика који је прописао закон за његово постојање. У одређеним ситуацијама правне последице поништаја и утврђивања ништавости могу да буду исте, што је управо овде случај. Тужиоци су испоштовали рок предвиђен чланом 170. Закона о наслеђивању за поништај завештања због повреде облика (рок једна година од дана сазнања за завештање, а најкасније у року од десет година од дана проглашења завештања), па је без значаја што је тужбени захтев тужилаца формулисан као утврђивање ништавости завештања уместо да се захтевом тражи поништај завештања. Ово из разлога што су правне последице у оба случаја, уколико се успе у тужбеном захтеву, исте. Из напред изнетог произилази да су нижестепени судови на правилно и потпуно утврђено чињенично стање погрешно применили материјално право, што је за последицу имало неопходност преиначења нижестепених пресуда.

На основу члана 416. става 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци пресуде.

Одлуку о трошковима поступка суд је донео на основу чл. 154, 155. и 165. ЗПП. Тужиоци су успели у спору и стога имају право на трошкове поступка и то: за заступање на шест одржаних рочишта у износу од по 11.250,00 динара, за заступање на једно неодржано рочиште у износу од 7.125,00 динара, на име стручног састава жалбе износ од 18.000,00 динара, на име стручног састава ревизије износ од 18.000,00 динара, што све укупно чини износ од 110.623,00 динара, према важећој АТ. Остале трошкове суд тужиоцима није признао јер сходно члану 163. став 2. ЗПП нису определили износ тих тражених трошкова.

Председник већа - судија

др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић